Ombudsmanské instituce zemí V4 jednaly v Brně o duševním zdraví i umělé inteligenci, český chatbot Otakar vzbudil ohlas

Datum	16.10.2026
Subjekt	Veřejný ochránce práv
Region	Česká republika - Jihomoravský kraj
Kategorie	Technologie, Státní instituce, Lidská práva

Brno se na tři dny stalo centrem středoevropské ochrany práv. Ombudsmani a zástupci ombudsmanských institucí zemí Visegrádské čtyřky (V4) se sešli v sídle české Kanceláře ombudsmanů, aby řešili výzvy a dopady AI, nebo duševní zdraví lidskoprávní optikou. Dotkli se i strategického plánování a prioritizace své práce v době rostoucí agendy.

Zatímco ve čtvrtek rezonovala na jednání ombudsmanských institucí Visegrádské čtyřky především umělá inteligence, dnešní diskuze se zaměřila na duševním zdraví. *„Pro letošní setkání jsme vybrali témata, která považujeme za mimořádně aktuální a která dobře odrážejí výzvy, jimž dnes naše instituce čelí. Umělá inteligence nám otevírá nové možnosti, jak naši práci zefektivnit, ale současně přináší otázky týkající se bezpečnosti a ochrany základních práv. Také v naší Kanceláři hledáme cesty, jak ji smysluplně a bezpečně využívat. Zároveň vnímáme, že mění i podobu některých podnětů, se kterými se na nás lidé obracejí,“* uvedla ombudsmanka Eva Kostolanská.

Umělá inteligence v ombudsmanských institucích

Ombudsmani a zástupci kanceláří z Česka, Slovenska, Polska a Maďarska sdíleli praxi s využíváním umělé inteligence v rámci institucí i s testováním nových nástrojů. Zástupci polské delegace vyzdvihli potenciál AI při analýze velkých zdrojů dat, zároveň upozornili na množství rizik v oblasti lidských práv.

Zahraniční kolegové ocenili pokrok české Kanceláře ombudsmanů ve využívání AI nástrojů, které pracovníkům i návštěvníkům webu usnadňujících práci. Pogratulovali k českému chatbotovi Otakarovi – novince tohoto týdne. Otakar pomáhá s prohledáváním celého webu www.ochrance.cz. Zjednoduší práci s nalezením zveřejněných případů, stanovisek či tiskových zpráv. Nabídne konkrétní postup v různých životních situacích z více z více než 140 informačních letáků.

Účastníci se shodli, že narůstá počet stížností, které lidé píší pomocí AI. Maďarský zástupce uvedl, že takových podání je v jejich instituci více než polovina. Reakce na některé z těchto podnětů bývají pro právníky obtížné. Musí se vypořádat například s odkazy na neexistující judikaturu. V diskuzi se dotkli také nových dohledových kompetencí, které souvisí s nástupem evropského AI Act.

Duševního zdraví

Česká Kancelář ombudsmanů si vybrala jako prioritu, které se chce intenzivněji věnovat následující tři roky, duševní zdraví. Se zahraničními kolegy sdílela chystané akční plány.

Slovenský ombudsman problematiku duševního zdraví demonstroval u odsouzených lidí. Na systematických návštěvách věznic se zaměřují na riziko sebevražd. Lékaři ve vězení totiž končí službu obvykle v pátek odpoledne. Víkendy nepokrývají. *„Známe případy sebevražd, které se staly přes víkend,“* uvedl slovenský ombudsman Róbert Dobrovodský a dodává, že věznicím doporučuje,

aby zabezpečily víkendy návštěvou psychiatra či psychologa. Dodává, že důvodem nebývá neochota, ale nedostatek financí.

Maďarsko přidalo jiný pohled. Na narušené duševní zdraví nahlíží i optikou zvýšeného hluku či zápachu, který může negativně ovlivňovat pohodu lidí.

„Duševní zdraví není pouze otázka medicínská, je to otázka lidskoprávní agendy,“ uzavřela Joanna Koczorowska, ředitelka odboru ochrany zdraví a duševního zdraví polské ombudsmanské instituce.

Ombudsmanská V4

Pravidelné setkávání ombudsmanských institucí zemí Visegrádské čtyřky má dlouhou historii, která sahá až do éry prvního českého ombudsmana Otakara Motejla. Hostitelské země se každoročně střídají a letos tato role připadla České republice. Příští rok hostí ombudsmany Polsko. Každoroční třídenní zasedání potvrzuje dlouhodobou úzkou spolupráci a koordinaci těchto institucí v regionu střední Evropy.

https://www.ochrance.cz/aktualne/ombudsmanske-instituce-zemi-v4-jednaly-v-brne-o-dusevnim-zdravi-i-umele-inteligenci-cesky-chatbot-otakar-vzbudil-ohlas